

Somogyvári Sándorné

Biztosítók 2006. évi külön kiegészítő könyvvizsgálói jelentéseiről

 Szakmai konzultáció

Biztosítók külön könyvvizsgálói jelentéseinek általános értékelése:

- **A külön könyvvizsgálói jelentéseket 26 részvénytársaság és 5 biztosítói egyesület esetében dolgoztuk fel.**
- **32 biztosító részére az előző évvel egyezően 9 könyvvizsgáló társaság végezte a könyvvizsgálatot.**
- **6 könyvvizsgáló természetes személy cseréjére került sor**

Biztosítók külön könyvvizsgálói jelentéseinek általános értékelése (folytatás):

- Alapelv, hogy a vonatkozó (többnyire általánosan megfogalmazott) jogszabályi előírás, valamint az Ajánlás részletezései egy olyan jelentés készítését teszik kötelezővé,
- amelynek *elsődleges feladata* a jogszabályban *meghatározott területekre felelős könyvvizsgálati vélemény* megfogalmazása

Biztosítók külön könyvvizsgálói jelentéseinek általános értékelése (folytatás):

- *másodlagos feladata az információk tényszerű közlése, áttekinthető és komplex módon történő bemutatása.*
- a Felügyelet álláspontja szerint a jogszabályi előírásból (Bit. 151. §. (6) bekezdés) egyértelműen kiolvasható az a jogalkotói szándék, amely szerint elsősorban a *könyvvizsgálói értékítélet, vélemény, minősítés miatt* szükséges a Kiegészítő jelentést elkészíteni,
- további információ közlése csak abban az esetben kötelező, *ha a vonatkozó vizsgálati tényező objektív módon nem ítéltető meg.*

Biztosítók külön könyvvizsgálói jelentéseinek általános értékelése (folytatás):

- a bevezetők értékelésénél arra figyeltünk, hogy melyik könyvvizsgáló, *milyen módon nyilvánítja ki, hogy a vizsgálatot elvégezte és nem tapasztalt (vagy éppen tapasztalt) hiányosságot, problémát.*
- könyvvizsgáló cégek gyakorlata eltérő, de mindegyik a saját ügyfélkörében azonos módon jár el.

Biztosítók külön könyvvizsgálói jelentéseinek általános értékelése (folytatás):

- *A bevezető standardok tartalmazznak minden lényeges információt a jelentés összeállításával kapcsolatban, és megfelelő módon tájékoztatnak az elkészítés körülményeiről.*
- a könyvvizsgálók közlik, hogy éves (normál) könyvvizsgálatot milyen céllal végezték, mire terjedt ki, illetve milyen eredménnyel, milyen vélemény kiadásával zárult.
- Továbbá jelzik, hogy milyen jogszabályi kötelezés következményeként, és kiknek a részére készült a Kiegészítő jelentés.

Biztosítók külön könyvvizsgálói jelentéseinek általános értékelése (folytatás):

- **Az Ajánlás 11. pontjában megfogalmazott elvárásoknak egy társaság felelt meg,**
- ***standardként alkalmazta annak kinyilvánítását, hogy az érintett társaság részére vezetői levelet adott-e ki, vagy sem.***
- **Kettő társaság megemlítette a bevezető részben, hogy vezetői levelet készített.**

A szavatoló tőkére vonatkozó eljárások, szabályok számítások helyességének vizsgálata

- **A Kiegészítő jelentések bemutatják a biztosítók tőkehelyzetét, a szavatoló tőke-számításokat,**
- ***megállapítást nem tesznek a vizsgálatok eredményéről, csak rögzítik a tényeket***
- **a megállapítások hiánya a jogszabályi előírás (Bit. 151.§ (6) bekezdés) *nem teljesülését jelenti.***

A szavatoló tőkére vonatkozó eljárások, szabályok számítások helyességének vizsgálata (folytatás)

- **Egy kivételtől eltekintve *nem tettek említést a függőkár tartalék diszkontálásáról és a nem realizált tételekről***
- **a saját tőke, és nem a szavatoló tőke került összehasonlításra a biztonsági tőke megfelelés vizsgálata során,**

A szavatoló tőkére vonatkozó eljárások, szabályok számítások helyességének vizsgálata (folytatás)

- **mintaszerűnek tekinthető:**
- ***teljes mértékben kitérnek az Ajánlásban megfogalmazott vizsgálati szempontokra,***
- **Nyilatkozik a *függőkár tartalék diszkontálásáról***

A szavatoló tőkére vonatkozó eljárások, szabályok számítások helyességének vizsgálata (folytatás)

- *egyértelműen megfogalmazott megállapításokat tesznek.*
- *A nem realizált tételek bemutatása, megfelelő részletezettséggel történik.*
- *a nemleges tényezők, körülmények közléde is megtörténik*

Az eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, valamint prudens működésre vonatkozó jogszabályok és a felügyeleti határozatok érvényesülésének a vizsgálata

- **A Bit. 151.§ (5) bekezdés b) pontja**
- *a jogszabály és az Ajánlás sem összegzi, hogy mely jogszabályokat, jogszabályi helyeket kell a megfogalmazottak alatt érteni, melyek azok, amelyekre kiemelten kell figyelni*
- *Ajánlás megfogalmaz bizonyos „minimális elvárásokat” pl.:kockázat elbírálás,állománygondozás rendszerének szabályozottsága, befektetési tevékenység, belsőszabályozottság hiányaira stb.*

Az eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, valamint prudens működésre vonatkozó jogszabályok és a felügyeleti határozatok érvényesülésének a vizsgálata (folytatás)

- ***Kiegészítő jelentések ezen része tartalmi összetételében heterogén képet mutattak.***
- ***Egy könyvvizsgáló közölt kellő mennyiségű információt és egy vizsgálati terület kivételével még az álláspontjait is megfogalmazta***
- ***kivétel a befektetések nyilvántartása, melynek minősítését nem vállalta***

Az eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, valamint prudens működésre vonatkozó jogszabályok és a felügyeleti határozatok érvényesülésének a vizsgálata (folytatás)

- ***az állománykezeléssel, kockázat-elbírálással, valamint a befektetések nyilvántartásával kapcsolatban nem fogalmaztak meg álláspontot,***
- ***a viszontbiztosítási szerződéseknek való megfelelést, a befektetési szabályok alkalmazásának megfelelőségét és a felügyeleti határozatok érvényesülését nem minősítették.***

Az eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, valamint prudens működésre vonatkozó jogszabályok és a felügyeleti határozatok érvényesülésének a vizsgálata (folytatás)

- ***A befektetések nyilvántartása és a felügyeleti határozatok érvényesülése tekintetében kizárólag a belső ellenőrzések vizsgálati tapasztalatait, következtetéseit közölték***
- ***saját véleményyt nem fogalmaztak meg.***

Az eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, valamint prudens működésre vonatkozó jogszabályok és a felügyeleti határozatok érvényesülésének a vizsgálata (folytatás)

- ***a jogszabályban megfogalmazásra került a „felügyeleti határozatok érvényesülésének a vizsgálata” is***
- ***A téma vizsgálata a magasabb rendű követelményekből fakadóan elvárt***

Az eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, valamint prudens működésre vonatkozó jogszabályok és a felügyeleti határozatok érvényesülésének a vizsgálata (folytatás)

- **Mivel ezen vizsgálati terület, illetve a *jelentésbeli jogszabályi elvárás bizonyos mértékben szubjektív és rendkívül tágan értelmezhető,***
- **ezért *olyan információk közlése is szükségessé válhat a téma pontosabb megítéléséhez amelyek nem szerepelnek az Ajánlásban***

Az eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, valamint prudens működésre vonatkozó jogszabályok és a felügyeleti határozatok érvényesülésének a vizsgálata (folytatás)

- **pl. a Kiegészítő jelentések tartalmazzák *„a biztosító tőkehelyzetének értékelés”-éhez a tulajdonosi és tőkestruktúrát.***
- **a *biztosítók felügyelő-bizottságainak a munkáját, a terveit, illetve tevékenységének az eredményei, következményei kerüljenek bemutatásra,***
- **Ezek ismeretében *pontosabban megítélhető „az eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, valamint prudens működésre vonatkozó jogszabályok érvényesülése”.***

**A folyamatos nyilvántartási, adatfeldolgozási,
adatszolgáltatási rendszer megfelelőségének
értékelése**

- **A Bit.65.§ b) pontjában előírt folyamatos
*nyilvántartási, adatfeldolgozási és adatszolgáltatási
rendszer megfelelőségét kell vizsgálni, értékelni***
- **2006-ban a könyvvizsgálók egy része *már röviden
említést tett az informatikai területeken folytatott
belső ellenőrzésekről, illetve azok eredményéről***

**A folyamatos nyilvántartási, adatfeldolgozási,
adatszolgáltatási rendszer megfelelőségének
értékelése (folytatás)**

- **A Kiegészítő jelentés e részében a könyvvizsgálók nagy
terjedelemben, *leíró jelleggel* tájékoztatják a Felügyeletet
az informatikai háttér megfelelőségéről (folyamatok
leírása)**
- **Nem teljesen értelmezhető formában nyilatkoznak a
*jogosultsági rendszerek megfelelő szabályozottságáról és
gyakorlati alkalmazásáról***

A folyamatos nyilvántartási, adatfeldolgozási, adatszolgáltatási rendszer megfelelőségének értékelése (folytatás)

- *A Kiegészítő jelentés e részét kettő könyvvizsgáló írta meg a jogszabályi előírásnak és az Ajánlásnak leginkább megfelelő részletezettséggel és tartalommal*
- *a minősítő leírások azonban nem mutatják meg a könyvvizsgáló véleményét, a megfogalmazások általános érvényűek, illetve rendkívül tágan értelmezhetőek.*

A folyamatos nyilvántartási, adatfeldolgozási, adatszolgáltatási rendszer megfelelőségének értékelése (folytatás)

- *Csak adatszolgáltatásról írt, így alapvetően hiányos az ő jelentésrésze az Ajánláshoz, és a jogszabályi előíráshoz képest is.*
- *egyáltalán nem írt a jelentéseiben az adatszolgáltatás ellenőrzéséről, amely valószínűsíti annak vizsgálatban történt mellőzését.*
- *a könyvvizsgálók is évről évre egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek az informatikai rendszerek, az informatikai folyamatok felmérésére, vizsgálatára, ellenőrzésére*

Az ellenőrzési rendszerek működésének értékelése

- **A könyvvizsgáló társaságok által kiadott, különböző biztosítókra vonatkozó Kiegészítő jelentések tartalmi összetétele nem egységes**
- ***három jelentés az Ajánlás tartalmának megfelelő tagoltsággal fogalmazta meg a megállapításait.***

Az ellenőrzési rendszerek működésének értékelése

- **általánosságban fogalmazható meg, hogy egyes esetekben hiányzik a megállapítás, vagy az arra utaló leírás „a belső ellenőrzés által végzett vizsgálatok gyakoriságáról és kiterjedtségéről”,**
- **valamint „a belső ellenőrzési szervezeti egységek függetlenségének a megvalósulásáról” alkotott vélemény**

Az ellenőrzési rendszerek működésének értékelése (folytatás)

- *nem térnek ki a felügyelőbizottság ellenőrzési folyamatban betöltött szerepére, valamint a folyamatba épített ellenőrzés szabályozottságára és működési hatékonyságára.*
- *Kiegészítő jelentéseik e része rendkívül mértékben rövid, általános megfogalmazásúak*
- *Az egyetlen érdemleges tájékoztatás, a tárgyévi vizsgálatok témakörei.*

A tartalékok megfelelőségének és fedezetének vizsgálata

- *Nem szerepel a tartalékok megfelelőségére vonatkozó megállapítás,*
- *Nem tesz említést az eszközértékelési szabályzatról*
- *lebonyolítási eredményről nem található információ*
- *eszközfedezettséget nem mutatta be, illetve nem tett minősítő megállapítást*
- *a befektetések eredményéről, hozamairól nem tájékoztatott*

A tartalékok megfelelőségének és fedezetének vizsgálata (folytatás)

- *nem nyilatkozik arról, hogy a viszontbiztosítás figyelembevétele megfelelően történik-e*
- *Nem mutatta be a számításokat, felhasznált adatok dokumentálását*

A tartalékok tartalék fajtánkénti és ágazatonkénti értékelése

- A jogszabályi előírás *nem egyértelmű*, és különbözően értelmezik a biztosítástechnikai tartalékok „értékelését”.
- *Aki minősítette a tartalékokat tartalék fajtánként, illetve ágazatonként az különböző módon történt,*
 - *tartalékonként,*
 - *egy mondatban összevontan,*
 - *direkt megfogalmazással, vagy indirekt módon.*

A tartalékok megfelelőségének és fedezetének vizsgálata

- **Egy könyvvizsgáló az *Ajánlásnak megfelelő részletezettséggel* írt a tartalékok megfelelőségéről és fedezetének a meglétéről,**
- ***minősítő megállapításokat tett***
- **legtöbb esetben azonban a *jelentések egy minősítő megállapítást sem tartalmaznak,***

A tartalékok tartalék fajtánkénti és ágazatonkénti értékelése (folytatás)

- ***példaértékű az a Kiegészítő jelentése, ahol a könyvvizsgáló tartalék fajtánként, ágazati bontásban egyértelmű minősítést ad, emellett amikor szükséges esetben tájékoztatást nyújt a tartalékképzés körülményeiről, annak folyamatáról.***
- ***A biztosító eszközportfolióját bemutatja és az azokban rejlő kockázatokra is felhívja a figyelmet, továbbá vizsgálja a Bit.132.§ (1) bek.-ben meghatározott elveknek való megfelelést.***

- *Összességében elmondható, hogy javult a jelentések színvonala, tartalmi megfelelősége, illetve az informatív jellege.*

Köszönöm a figyelmet!